

Verksamhet

Miljökonsekvensbeskrivning över renovering av 45 kV
elöverföringsförbindelse på sträckan Svinö-Föglö-Sottunga

Beslut

ÅMHM godkänner i enlighet med 10 § i landskapslag (2018:31) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning miljökonsekvensbeskrivningen i föreliggande form.

Om förändringar sker i projektet gällande omfattning, utförande, placering mm. ska sökanden komplettera miljökonsekvensbeskrivningen så att den är överensstämmande med innehållet i tillståndsansökan.

Motivering

Kraftnät Åland Ab har låtit ta fram en utredning och miljökonsekvensbeskrivning för renovering av elöverföringsförbindelse på sträckan Svinö-Föglö-Sottunga.

För uppdraget har Kraftnät Åland anlitat konsultföretaget AFRY. Konsultföretaget har redovisat deltagande utredares erfarenhet och kompetenser och miljökonsekvensbeskrivningen kan därmed konstateras ha utarbetats av behöriga experter, i enlighet med 9 § landskapslag (2018:31) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning, nedan MKB-lagen, samt 5 § landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning, nedan MKB-förordningen.

ÅMHM bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller tillräckligt utredningsmaterial och uppgifter för att tillståndsgivande myndighet ska kunna nå en motiverad slutsats och slutföra miljökonsekvensbedömningen.

Miljökonsekvensbeskrivningen innehåller tydligt beskrivande uppgifter om projektets lokalisering, utformning och genomförande av projektet samt redogörelse för andra egenskaper som kan ha betydelse för miljökonsekvensbedömningen.

Miljökonsekvensbeskrivningen innehåller också nödvändiga uppgifter om rimliga och relevanta alternativa lösningar för projektet. Av ursprungliga 4 alternativ har utredningen skalat ner det till 2 st relevanta lösningar. I bedömningen har hänsyn tagits till främst eltekniska faktorer som diskvalificerat alternativ 3 och 4. Men, även till viss del miljöpåverkan då stora nya bottenområden skulle tas i bruk för kabeldragningarna. De 2 kvarvarande alternativen är till sin natur jämförbara med avseende på miljöpåverkan med liten fördel för alternativ 1 som kräver mindre

nya ingrepp i naturen. Det är snarast ett politiskt beslut om vilken kabelsträckning som ska anläggas beroende på framtida behov.

Det råder dock viss oklarhet gällande lagens syfte och mening med 9 § 2a punkten om vad som avses med ” rimliga relevanta alternativa lösningar för projektet samt angivande av de huvudsakliga skälen till det val som gjorts”. Formuleringen kan tolkas som att miljökonsekvensbeskrivningen borde utmynna i ett bästa alternativ, med motiveringar till varför det alternativet anses vara bäst. Men en alternativ tolkning är, som ovanstående, att motivera skillnader mellan de slutliga alternativen och varför vissa alternativ avförts. Eftersom lagen är otydlig och propositionen inte ger vägledning ska tolkningsföreträde ges till det alternativ som gynnar sökanden.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska också innehålla uppgifter om rådande miljöförhållanden och hur de förhållandena förväntas utveckla sig om projektet inte förverkligas. Utredningen kring nollalternativet motsvarar och beskriver detta krav som därmed är uppfyllt.

Vidare enligt 9 § i MKB-lagen ska de betydande miljöeffekter som projektet förväntas medföra i sig eller till följd av allvarliga olyckor eller katastrofer identifieras, beskrivas och bedömas. Det aktuella projektet innehåller få eller inga särskilda risker som kan föräntas av olyckor eller katastrofer. En risk är dock ifall ett fartyg måste nödankra och fastnar i kabel som då kan slitas av. Följden blir förstas avbruten elförsörjning som drabbar människor negativt, men mest ur en bekvämlighetsaspekt. Några betydande miljömässiga effekter uppstår inte.

Enligt punkt 5 i 9 § 2 mom. ska uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa de negativa miljöeffekterna anges i miljökonsekvensbeskrivningen. Utredningen och beskrivningen redogör för olika åtgärder som avses vidtas just i detta syfte, t ex avseende hänsyn till och skydd av skyddsvärda arter och habitat såväl på land som i vatten.

Enligt punkt 6 i 9 § ska ovanstående punkter 1 – 5 sammanfattas på ett icke-tekniskt sätt i miljökonsekvensbeskrivningen. Utredningen innehåller inte någon hög andel särskilt tekniska termer, beskrivningar och miljöeffekter. Risker och eventuella förebyggande och motverkande åtgärder finns beskrivna på ett lättförståeligt sätt i miljökonsekvensbeskrivningen. Lagframställningen innehåller inte heller några tydliga anvisningar om vad som avses utöver hänvisning till kraven i EU-direktiv. ÅMHH anser därmed att punkt 6 kan anses uppfyllt och godkänner miljökonsekvensbeskrivningen även till denna del.

Punkt 7 i 9 § anger att miljökonsekvensbeskrivningen ska redogöra för de samråd som skett och vad som kommit fram vid dessa samråd. Kapitel 3.3 i miljökonsekvensbeskrivningen redogör för framställda synpunkter under avgränsningssamråd. Även till denna del kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas.

Utöver MKB-lagen finns även en förordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning, nedan MKB-förordningen. I förordningens 5 § finns ytterligare krav och specificeringar på vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla.

Punkt 1 anger att markbehovet för projektet ska redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen, vilket också har gjorts. Beskrivningen anger markbehovet som krävs permanent för de olika alternativen liksom markbehovet för de skyddsområden/elgator som krävs. Markbehovet avses inte utökas jämfört med dagens rådande situation i och med att den gamla ledningen byts ut till ny. Snarare är det så att då den gamla luftledningen över holmarna mellan Lumparland och Föglö raseras frigörs mark. Alternativ 2 tar lite ny mark i anspråk om det genomförs.

I punkt 2 sägs att förutsebara rivningsarbeten som krävs för projektet ska beskrivas. Miljökonsekvensbeskrivningen beskriver hur den gamla luftledningen raseras på bästa vis utan att orsaka onödiga ingrepp och skador på naturen. Ledningen hakas ner och rullas därefter in.

Punkt 3 i paragrafen säger att miljökonsekvensbeskrivningen ska redogöra för vad som utmärker projektet i fråga om energibehov, energianvändning samt arten och mängden av de material och naturtillgångar som används. I detta fall är det ovanligt tvetydigt då projektet avser en elkabel för elöverföring. Kabeln fyller alltså ett energibehov och möjliggör energianvändning. Två tredjedelar av kabelsträckningen följer befintlig gammal ledning, alltså krävs inga nya naturtillgångar. Den del som nyanläggs görs som sjökabel, som i sin tur ger väldigt liten miljöpåverkan och främst då i landningspunkterna.

Punkt 4 i 5 § MKB-förordningen anger att uppskattade typer och mängder av avfall och andra restprodukter och utsläpp som kan förutses ska omfattas av miljökonsekvensbeskrivningen. Det avfall som uppstår är den gamla kabeln och gamla stolpar som byts ut. Såväl kabel som stolpar förs till godkända mottagare för återvinning. Under byggskedet sker utsläpp huvudsakligen till luft genom avgaser från arbetsmaskiner.

Punkt 5 ska redovisa andra verksamheter eller särskilda anläggningar som kan komma att behövas för att projektet ska kunna komma till stånd eller bedrivas på ett ändamålsenligt sätt. Alternativ 2 berörs till viss del av denna fråga. Landfäste på Föglö var tänkt för uppförande av transformatorstation för möjliggörande av laddning av ny elhybridfärja som skulle trafikera Föglö. Det projektet är nu avbrutet och frågan är om kabeln trots allt ska tas iland även på Föglö för eventuella kommande behov i framtiden. Dock är kabelprojektet inte direkt beroende av andra verksamheter eller anläggningar.

I 5 § andra moment finns ytterligare fyra punkter som miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla. Punkt 1 ska redovisa beredskapen för och föreslagna insatser vid allvarliga olyckor, om sådana uppgifter är relevanta med hänsyn till projektets art och omfattning ovan. Dyliga olyckor är inte relevanta eller

sannolika i projektet, utom möjligen risk för sjökabel som kan slitas av vid ankring.

Punkt 2 anger att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en redogörelse för de prognos- och mätmetoder, underlag och informationskällor som har använts med uppgift om eventuella brister och osäkerheter i metoderna och underlagen. Miljökonsekvensbeskrivningen baseras dels på utredarnas kompetenser och erfarenheter men också på de referenser som anges i miljökonsekvensbeskrivningen. Miljökonsekvensbeskrivningen baseras på undersökningar och inventeringar som utförts för att kartlägga natur- och miljöförhållanden inom projektområdet.

Enligt punkt 3 ska en referenslista med uppgifter om de källor som använts finnas med i miljökonsekvensbeskrivningen. En referenslista finns i miljökonsekvensbeskrivningen varmed punkten uppfylls.

Slutligen anger punkt 4 att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en redovisning av hur kravet på sakkunskap beaktats enligt MKB-lagens 9 § 1 mom, som i sin tur anger att miljökonsekvensbeskrivningen ska vara av god kvalitet och utarbetas av behöriga experter. Utredarnas redovisade erfarenhet och kompetens styrker detta och även denna punkt uppfylls därmed i miljökonsekvensbeskrivningen.

ÅMHM ska enligt MKB-lagens 10 § när verksamhetsutövaren färdigställt miljökonsekvensbeskrivningen granska denna. För ändamålet ska ÅMHM se till att den har eller kan ha tillgång till tillräcklig expertis för att granska miljökonsekvensbeskrivningen. Aktuellt ärende har inte krävt nyttjande av externa resurser.

ÅMHM konstaterar därmed utifrån ovanstående motiveringar att den av Kraftnät Åland utförda miljökonsekvensbeskrivning kan godkännas och anses vara utförd i enlighet med gällande lag.

Bakgrund

Kraftnät Åland Ab har beslutat renovera elöverföringsförbindelsen på sträckan Svinö-Föglö-Sottunga. Ledningsdragningen kommer i anslutning till det delvis att ändras. Enligt de alternativ som utretts blir ledningslängden antingen 26840 m eller 31100 m. Enligt punkt 7 i 2 § landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning ska ett projekt som innefattar en kraftledning avsedd för 45 kilovolt eller mer och en längd på minst 15 kilometer genomgå en miljökonsekvensbedömning före tillstånd beviljas. Först ska en miljökonsekvensbeskrivning tas fram över projektets inverkan på natur och miljö.

När verksamhetsutövaren har färdigställt miljökonsekvensbeskrivningen ska den lämnas till ÅMHM för granskning i enlighet med 10§ landskapslag (2018:31) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning. Den godkända miljökonsekvensbeskrivningen utgör därefter ett dokument i den slutliga

miljökonsekvensbedömningen som slutförs tillsammans med tillståndet för verksamheten.

Avgift

För beslutet uppbärs en avgift om 1885 euro enligt avgiftstabell 1 i Ålands landskapsregerings beslut (2020:125) om taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Avgift för handläggning av miljökonsekvensbedömning, enligt timtaxa 65 €/h.

Administrativ tid	4 h
<u>Handläggning</u>	<u>25 h</u>
Totalt	29 h

Besvär

Besvär kan ej anföras över detta beslut, i enlighet med 10 § landskapslag (2018:31) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Susanne Perander
Myndighetschef
Beslutande

Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Faktura